

„PARAZIȚII” de Csiki Gergely

O piesă de atitudine, într-o excelentă interpretare

Interviu cu scenografa TAMAS ANNA și regizorul DAN ALECSANDRESCU

— Piesa „Paraziții” a scriitorului maghiar Csiki Gergely, scrisă la sfârșitul secolului trecut, va fi prezentată în premieră pe scena naționalului țirgumureșean, vineri, în deschiderea noii stagiuni. Am văzut piesa la repetiția finală și mărturisesc dintru început că mi-a plăcut. Trecută însă prin filtrul gândirii unui regizor modern se pare că întregul conflict a primit alte dimensiuni. Citeva cuvinte, v-am solicitat, despre modul în care ați conceput această montare scenică.

D. A. — Nu este mare filozofie; piesa este una din multele piese scrise într-o perioadă când în dramaturgie își făcea loc critica socială. Este o piesă moralizatoare dacă vreți, o piesă de satiră socială valabilă pentru relațiile acelor timpuri. Dacă din ea se desprinde un mesaj anume el se adresează direct sufletului uman și poate fi receptat cu tentă moralizatoare atâta timp cât mai există traficanți de sentimente, căsătorii ratate, mărunți eseroși sentimentali ș.a. Am încercat să creăm o piesă de atitudine pe un motiv vechi de când lumea, în care spectatorul să simtă nevoia de a acționa împotriva unor mici și izolate racile, moștenire a unei depășite mentalități. Am încercat. Dacă am reușit sau nu vor spune cei care o vor vedea.

— Actorii par a fi înțeles rostul acestei montări ca și intențiile regizorului, pentru că realizarea lor este una de excepție.

D. A. — Dacă se observă acest lucru este bine și este spre satisfacția întregului colectiv. Am lucrat mult pe text și distribuirea actorilor pe rol a fost gândită îndelung pentru a realiza din start exprimarea tipologică a personajelor. Am lucrat excelent cu întreaga trupă ca și cu scenografa Tamas Anna.

T. A. — A fost o bucurie colaborarea cu regizorul Dan Alecsandrescu, întâi și întâi pentru faptul că de la prima discuție ne-am înțeles întru totul. Am încercat să realizăm un cadru scenografic care să slujească intențiilor regizorului, începând de la elementele mari de decor pînă la costume și micile obiecte de recuzită. Există o simbolistică a scenei și recordarea ei la ideile regizorului am considerat-o o obligație, așa cum e natural să fie. A trebuit să realizez gândul principal al piesei: existența curăteniei, a purității și frumuseții unor sentimente umane obligate să răzbată și să ciștige în contextul acțiunii; unor caractere mizerabile. Să sugerezi prin decor, costume ș.a. și să creezi simboluri, slujind ideea regizorală, pentru delimitarea celor două lumi antitetice, nu e prea ușor. Ce a ieșit se poate vedea începând de vineri.

— După vizionare au fost formulate mici obiectivi vizavi de conturarea unor personaje, de îngroșarea, așa-zisă, a unor trăsături. Personal am văzut în încer-

care de exagerare a unor trăsături — este vorba de rolurile lui Dan Glasu, altfel excelent, și a lui Constantin Doljan — intenția de a exprima clar o idee. Ei, mai mult decît ceilalți, trebuiau să reprezinte simboluri. Și în jurul personajului principal, cu măiestrie realizat de Smaranda Măruș și în antiteză cu rolurile Marilenei Popescu și a lui Cornel Popescu, roluri dificile în contextul conflictului, Dan Glasu și Constantin Doljan au o sarcină complexă, de care se achită excelent.

D. A. — Aveți dreptate; între Doljan, în rolul escrocului stilat, chintesentă a „culmilor parazitismului”, perfecționat ca metodă, și Glasu în rolul lui Timot, îmbogățit din „lăna oilor” și nu datorită inteligenței, personajul parvenitului care încearcă să intre în „elita socială” fără să știe că banii de pe brînză nu pot înlocui educația, a trebuit să las un loc în care să încapă toți ceilalți „paraziți”. Era nevoie de o exacerbare a tipologiei celor doi. Jocul lor este foarte bun.

— Ultimul tablou este o realizare deosebită în care regizorul, actorii și scenograful au colaborat minunat. Există aici un simbol aparte?

D. A. — Vreți să luăm spectato-riilor și șansa de a descoperi singuri acest lucru?

— Da, să ne oprim aici dorind întregului colectiv succes, începând cu seara premierei. Continuarea lui îl vedem ca un fapt firesc.

DORU MUREȘAN